

Te kōrero a Q

Kia ora rā tātou.

I tēnei putanga o 'He Muka', ka huri aku whakaaro ki tētahi mahi ngahau, arā, ki te waiata. I mua, he tino mahi anō tāna, he whakaako whakapapa, he whakangahau, he whakapakari, he whakatairanga i te reo. Ahakoa he huarahi tawhito, kua kaha rawa te whāia i ēnei wā.

Huri atu, huri mai, rangona ana te reo reka o wai, o wai, ki te waiata, tae atu hoki ki te "korokē haehae ngākau" nei ki a Brannigan Kaa, "...i ngā wā o mua... maumahara noa au". Mahara pai hoki au ki ngā wāhine i ngā marama, ngā tau rānei i muri mai, ka mahara ake, ka kite anō, he tāne hou kē – auē taukiri e!

Hei tāku, koia tēnei ko te pai o ēnei momo waiata. Ko ngā waiata o mua, nō mua kē. He mea tika tonu anō kia whakaakona tonutia ērā waiata ki ā tātou tamariki, kei ngaro. Erangi, mō te hiahia whakarongo waiata rawe noa iho, waiata hāngai ngā kupu, ngā kaupapa, ngā whakaaro ki te ao o nāianei, kau kē atu i ngā waiata pēnei i te 'Maumahara noa au' nei. Kua hanga hōhā noa iho au ki te whakarongo atu: - "puritia kia mau, kia ū, te mea, te mea, te mea". Pai kē ki a au ngā waiata e hāngai pū ana ki tōku ao nei nā! Kia pērā anō hoki ngā rangi ka tino pai kē atu".

Nō ēnei wā tata nei anō, kātahi anō ka puare mai ngā huarahi e taea ai tēnei momo waiata. Ka pakari haere tō tātou reo rangatahi mā, ka tīmata ēnei momo waiata ki te puta mai. I mua atu, nā, koia tērā, kōrero ana ki ngā āhuatanga o mua, o tērā wā anō. Kia 'nō tēnei wā' kē ngā waiata o tēnei wā ka rawe. Nō reira, hei whakamutu ake, ehara i te mea, e whakahāwea ana ki ngā waiata ātaahua a Nunui mā, a Rōroa mā, kāhore. Pai tonu te whakarongo ki ērā waiata i ētahi wā. He whakamihi kē ki ngā hōia o tēnei wā, e hoe ana i te waka i runga i te ia o tēnei wā, me te whakauru atu i te reo ki roto, ananā, kua pērā anō i mua rā, he mahi ngahau, he tino mahi anō tāna, he huarahi whakapakari i te reo.

Nā Q.

Te Māori e...

I whakarewanga te kōpae pūoro tuatahi a Toni Huata, o Ngāti Kahungunu, ki Te Papa Tongarewa i te tuawhitu o Whiringa-ā-Nuku 2000. Kei a Toni ngā pūmanawa mō ngā mahi waiata, ngā mahi whakaari me ngā mahi e pā ana ki te kanikani.

Ki tonu Te Marae i te tangata, e rima rau pea!

Koinei te kōpae pūoro tuatahi i whakarewanga i Te Papa, ā tino miharo hoki ki ngā kōhungahunga, ki ngā taipakeke hoki.

Ko Toni Huata i te whakarewanga o tāna kōpae pūoro hou. Ko Terrence Griffiths kei mua.

Te Hui Wānanga Waiata ki Ruatoki

Ko Parekohe te Maunga

Ko Ōhinemataroa te Awa

Ko Waikirikiri te Marae

Ko Kura-i-Monoa te Wharekai

Ko Toi-Kai-Rākau te Wharepuni

Ko Hāmua,

Ko Ngāti-Mura ngā Hapū.

Ko Tūhoe te Iwi.

Tēnā koutou, tēnā koutou, tēnā tātou katoa.

I te paunga o te marama o Here-turi-kōkā (mai i te 25 ki te 27), i rauika atu ngā hapū katoa o te iwi o Tūhoe ki te Hui Wānanga Waiata mō te Raupatu i te marae o Waikirikiri i Ruatoki. Neke atu i te kotahi rau ngā tāngata i tae atu.

Ahakoa ko te tino kaupapa o te hui he ako i ngā waiata me ngā whakamārama, he mea angitu tonu ki te noho i waenga i ngā uri katoa ki te kōrero, ki te whakawhanaunga, ki te noho tahi hoki.

Me pēhea hoki te kōrero mō te pai o tēnei hui, mō te take kua waiho ēnei kōrero ki waenga i a mātou ngā rangatahi hei whāngai ki ngā uri whakaheke. Nā te whakaaro pai a te hunga pakeke, kua noho rangatira mātou te hunga taiohi i roto i ēnei mahi.

Ki ngā kaiwhakahaere, nō koutou te reo karanga, nā koutou i whakaara te kaupapa, ka nui ngā mihi ki a koutou. Ki te hunga kāinga, nā koutou i taka te marae, i hāpai te kaupapa, tēnā rawa atu hoki koutou. Ā, ki te hunga i tae atu, he mihi tino nui tēnei ki a koutou.

Nā Juanita Teepa.